

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 166g/2017

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 46 din Codul penal
(*grupul criminal organizat*)

CHIȘINĂU

5 ianuarie 2018

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 166G/2017
(GRUPUL CRIMINAL ORGANIZAT)

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Gheorghe Reniță, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 14 decembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 5 ianuarie 2018 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 46 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, ridicată de către avocatul Angela Procopciuc, în dosarul nr.1a-6/2016, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 14 decembrie 2017 de către completul de judecată din cadrul Curții de Apel Bălți (Ala Rotaru, Ana Albu, Andrian Ciobanu), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 21 iunie 2010, Svetlana Rusu a fost condamnată pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 165 alin. (2) lit. b) [*Traficul de ființe umane*] din Codul penal.

4. Procurorul din Procuratura Edineț a declarat apel împotriva sentinței Judecătoriei Edineț din 21 iunie 2010, solicitând condamnarea inculpatei pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de ființe umane săvârșit de un grup criminal organizat și soldat cu vătămarea gravă a integrității corporale, infracțiune prevăzută de art. 165 alin. (3) lit. a) și b) din Codul penal.

5. Avocatul inculpatei, de asemenea, a declarat apel și a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Edineț din 21 iunie 2010, rejudecarea

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 166G/2017
(GRUPUL CRIMINAL ORGANIZAT)

cauzei și achitarea condamnatului, pe motiv că sentința se întemeiază pe aplicarea retroactivă a legii penale, întrucât faptele incriminate acestea au fost săvârșite în perioada anilor 2001-2002, iar norma de incriminare a intrat în vigoare la 12 iunie 2003.

6. Prin decizia din 26 septembrie 2011, Curtea de Apel Bălți a respins apelul procurorului, a admis apelul avocatului și a încetat procesul penal în privința Svetlanei Rusu în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală. În motivarea deciziei sale, instanța de apel a reținut că legea penală a fost aplicată retroactiv față de inculpată, contrar principiului legalității. Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2011, atât procurorul, cât și avocatul au declarat recurs.

7. Prin decizia din 6 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul avocatului, a admis recursul procurorului și a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată. În motivarea deciziei sale, Curtea Supremă de Justiție a comparat sancțiunile infracțiunii de trafic de ființe umane din redacția legii penale din 24 aprilie 1961 [art. 113/2 alin. (6)] cu cea din 12 iunie 2003 [art. 165 alin. (3)] și a concluzionat că sancțiunea legii noi este mai favorabilă condamnatului, nefiind încălcat principiul neretroactivității legii penale și principiul legalității.

8. În cadrul ședinței de judecată a instanței de apel, avocatul Angela Procopciuc a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 46 din Codul penal [*Grupul criminal organizat*].

9. Prin încheierea din 4 decembrie 2017, instanța de apel a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

11. Prevederile relevante ale Codului penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în M.O., 2009, nr. 72-74, art.195) sunt următoarele:

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 166G/2017
(GRUPUL CRIMINAL ORGANIZAT)

Articolul 46
Grupul criminal organizat

„Grupul criminal organizat este o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni.”

Articolul 165
Traficul de ființe umane

„(1) Recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane, cu sau fără consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială sau necomercială, prin muncă sau servicii forțate, pentru cerșetorie, în sclavie sau în condiții similare sclaviei, de folosire în conflicte armate sau în activități criminale, de prelevare a organelor, țesuturilor și/sau celulelor, precum și de folosire a femeii în calitate de mamă-surogat, săvârșită prin:

a) amenințare cu aplicarea sau aplicarea violenței fizice sau psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, inclusiv prin răpire, prin confiscare a documentelor și prin servitute, în scopul întoarcerii unei datorii a cărei mărime nu este stabilită în mod rezonabil, precum și prin amenințare cu divulgarea informațiilor confidentiale familiei victimei sau altor persoane atât fizice, cât și juridice;

b) înșelăciune;

c) abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, dare sau primire a unor plăți sau beneficii pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane,

se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 4000 la 6000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

[...]

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

a/1) însoțite de contaminarea cu o boală venerică sau cu maladia SIDA;

b) soldate cu vătămarea gravă a integrității corporale sau cu o boală psihică a persoanei, cu decesul ori sinuciderea acesteia,

se pedepesc cu închisoare de la 10 la 20 de ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 8000 la 10000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

(4) Victima traficului de ființe umane este absolvită de răspundere penală pentru infracțiunile săvârșite de ea în legătură cu această calitate procesuală.”

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 166G/2017
(GRUPUL CRIMINAL ORGANIZAT)

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

12. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că dispozițiile articolului 46 din Codul penal, care definesc „grupul criminal organizat” ca fiind o reuniune stabilă de persoane care s-au organizat în prealabil pentru a comite una sau mai multe infracțiuni, au efect retroactiv, deoarece instanțele de judecată le aplică unor fapte care au avut loc până la intrarea în vigoare a Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002.

13. Potrivit autorului excepției, prevederile articolului 46 din Codul penal încalcă dispozițiile articolului 22 din Constituție privind neretroactivitatea legii.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Angela Procopciuc în dosarul nr. 1a-6/2016, aflat pe rolul Curții de Apel Bălți, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

18. Curtea reține că autorul excepției solicită declararea neconstituționalității articolului 46 din Codul penal, întrucât acesta contravine art. 22 din Constituție privind neretroactivitatea legii.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prin contestarea art. 46 din Codul penal autorul excepției pune problema aplicării retroactive a legii penale în cauza dedusă judecării doar pe motiv că în speță faptele incriminate au avut loc până la intrarea în vigoare a normei criticate.

20. Așadar, Curtea reține că autorul acesteia solicită declararea neconstituționalității textului de lege criticat prin raportare nu la

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 166G/2017
(GRUPUL CRIMINAL ORGANIZAT)

conținutul său normativ, însă prin raportare la aplicarea acestuia la circumstanțele speței, chestiune care vizează *modul de aplicare a legii*.

21. Însă asemenea critici, precum ar fi **aplicarea legii în raport cu situațiile de fapt**, nu intră în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor. Competența de a aprecia dacă legea a fost aplicată corect revine instanțelor de judecată investite prin lege cu atribuții de control judecătoresc, fiind aspecte inerente înfăptuirii justiției.

22. Adicional, Curtea constată că textul contestat nu conține nicio dispoziție cu caracter retroactiv și nici nu rezultă că ar urmări să producă efecte retroactive. Or, norma criticată nu reglementează conținutul unei infracțiuni sau pedepse, dar stabilește, pe de o parte, o formă de participație, care poate exista în cazurile de săvârșire a unor infracțiuni, iar, pe de altă parte, definește, în mod generic, prin anumite elemente definitorii, sensul noțiunii de grup criminal organizat.

23. Prin urmare, în temeiul celor expuse, Curtea reține că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională.

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 46 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, ridicată de către avocatul Angela Procopciuc, în dosarul nr. 1a-6/2016, pendinte la Curtea de Apel Bălți.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 5 ianuarie 2018
DCC nr. 4
Dosarul nr. 166g/2017*